

**Uunga siunnersuut: Nalunaaquttap aalajangersarneqarnera pillugu Inatsisartut
inatsisaat.**

Naalakkersuisut Siulittaasuannit saqqummiunneqartoq

pillugu

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap ulloq 2. november suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu Jerimiassen, Atassut, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Mala Høy Kúko, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Harald Bianco, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqtigiit

UKA2022-mi ulloq 6. oktober 2022 siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Matumani siunnersuummi suliassaqrfiup “Nalunaaquttap aalajangersarneqarnera” tiguniarneranut naammassiniarneq kiisalu tassunga ilassutitut Kalaallit Nunaannut nalunaaquttap ingiaqtigiiffia nalinginnaasoq UTC -3-miit UTC 2-mut allangortinneqarnissaanut aalangiinissaq siunertaavoq. Tamassumap kingunerissavaa, Kalaallit Nunaata Europallu tiiminik nikingassutaat nalunaaquttap akunneranik ataatsimik ilangassasut, Amerika Avannarlermullu tiimit nikingassutaasut nalunaaquttap akunneranik ataatsimik ilaneqarlutik. Siunnersuut aasaanerani nalunaaquttap aalajangersarneqarnera Kalaallit Nunaanniluunniit piffinni Ittoqqortoormiini, Danmarkshavnimi Pituffimmilu ullumikkut nalunaaquttap ingiaqtigiiffianik nalinginnaasumik malitaqanngitsunut allannguissamngilaq.

2. Siunnersuummik Inatsisartut siullermeerinninnerat

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinnissaa aamma piffiit nalunaaquttap ingiaqtigiiffianut nalinginnaasumut malinnaanngitsut immikkut sammineqarput. Aasaanerani nalunaaquttamut tunngatillugu EU-mi nunani aasaanerani ukiuuneranilu nalunaaquttap nikisittarunnaarnissaanut suliap naammassineqarnissaa

utaqqineqassanersoq namminerluunniit suliaq aallartissanerlutigu oqallinnerup immikkut sammivigaa. 2019-imi Upernaakkut Ataatsimiinnermi siunnersuutip (immikkoortoq 55) aasaanerani nalunaaquttamut tunngasup akuerineqarsimanera ilaasortanit arlalinnit eqqaaneqarpoq, 2016-imilu Ukiakkut Ataatsimiinnermit siunnersuut assingusoq (immikkoortoq 88) itigartinneqarsimasoq.

Piffiit nalunaaquttamik ingiaqatigiiffimmik nalinginnaasumik malitaqanngitsut pillugit oqallinnermi Ittoqqortoormiit inissisimaffia immikkuullarisoq aammalu nalunaaqutaq ingiaqatigiiffiusoq nunap sinnerata malitaanut Ittoqqortoormiit inissinneqassanersoq oqallinnermi immikkut sammineqarpoq. Uanilu aamma Qanaaq assinganik immikkut nalunaaquttamut ingiaqatigiiffimmi allami inissisimanersoq tassungalu allannguuteqartoqassagaluarnersoq eqqartorneqarluni.

3. Tusarniaanermi akissutit

Tusarniaanermi akissutit inatsisissatut siunnersuummut kakkiunneqarput, tamannalu Inatsisartut Siulittaasoqarfianniit ilusissatut piumasaqaatinut naapertuulluni.

Ataatsimiititaliap paasivaa, tusarniaanermut akissutit tamarmik siunnersuut ilassilluaraat taamatuttaarlu aningaasatigut pitsaaqutissaanik arlalinnik taakkartuisut. Aammattaq Ittoqqortoormiini nalunaaquttap ingiaqatigiiffiata malinneqartup allanngortinneqarnissaanut tunngatillugu siunnersuutip imarisaani saqqummiussissummilu imminnut naapertuutinngitsunik allassimasoqarnera ataatsimiititaliap paasivaa. Tamanna immikkoortoq 5.1-imi sukumiinerusumik iserfigineqassaaq.

4. Apeqqutit

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnerminut atugassaminik apeqqutinut arlaqartunut Naalakkersuisut Siulittaasuannut akissuteqaqqusipput. Ataatsimiititaliap apeqqutigisimasai aamma Naalakkersuisut Siulittaasuata akissutai matumani isumaliutissiisummi ilanngussatut kakkiunneqarput.

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani oqallisigineqartut pissutsit assigiinngisitaartut arlallit ataatsimiititaliap apeqquteqaatimini qulaajarniarsimavai. Aasaanerani nalunaaquttamut nalunaaquttallu ingiaqatigiiffiinut assigiinngitsunut nalunaaquttap ingiaqatigiiffianik allannguinerup innuttaasunut inuussutissarsiormullu qanoq sunniuteqarsinnaaneranut apeqqutit tunngapput. Naalakkersuisut akissutaasa ilaat toqqakkat ataatsimiititaliap ataani sammivai.

5. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Matumani siunnersuummi suliaasaqarfiup "Nalunaaquttap aalajangersarneqarnera"-nik tigusinissaq peqatigitillugulu Kalaallit Nunaannut nalunaaqutaq ingiaqatigiiffiusup

malinneqartup allanngortinneqarnissaanut aalajangersaanissaq anguniarneqarpoq. Kalaallit Nunaanni nalunaaquttap inissinneqarneranut aasaanerani lu nalunaaquttamik aaqqissuussisarnerup atorunnaarsinnissaanut tunngasut siornatigut Inatsisartuni eqqartorneqareernikuupput, kingullermik 2019-imi. Immikkoortoq 5.2-mi pissutsit aasaanerani nalunaaquttamut tunngasut ataatsimiititaliap sukumiinerusumik iserfigissavai.

Nalunaaquttap ingiaqatigiiffia Danmarkshavnimut Pituffimmullu atuuttut matumani siunnersuutikkut allannguuteqarfigineqartussaanngitsut Naalakkersuisut ataatsimiititaliamut akissuteqaatiminni ilisimatitsissutigaat. Taamatuttaaq Kalaallit Nunaanni nalunaaqutaq ingiaqatigiiffik nalinginnaasoq Qaanaami malinneqartoq taamatullu nalunaaquttap ingiaqatigiiffia Pituffimmi atuuttoq Qaanaamit malinneqanngitsoq ilisimatitsissutigineqarpoq.

5.1. Ittoqqortoormiini nalunaaquttap ingiaqatigiiffiatut immikkoortutut

Ittoqqortoormiinit nalunaaquttap ingiaqatigiiffia malinneqartup allanngortinnissaanut isumaliuteqartoqanngitsoq Naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini ilisimatitsissutigaat. Oqariartuutilli akerlerisaanik Naalakkersuisut siullermeerinninnermi saqqummiussisummi nunap sinnerani nalunaaquttap ingiaqatigiiffia malinneqartoq Ittoqqortoormiini aamma atutilissanersoq eqqarsaatersuutigineqarsimasoq allassimavaat. Taamatuttaaq Naalakkersuisut tamassumap Inatsisartullu oqallisiginissaanut qilanaarnerarput. Apeqqut nalunaaquttap ingiaqatigiiffianut tunngasoq tassarpiaavoq sammisaq siunnersuutip siullermeerneqarnerani tikinneqartut ilaat.

Naalakkersuisut tusarniaanermi Ittoqqortoormiinit nalunaaquttap ingiaqatigiiffiusup allanngortinnissaanut pilersaannginnerariarlutik kingorna apeqqut oqallisigisassatut qaqinneqarnera ataatsimiititaliap ajuusaarnartutut isigaa. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq tusarniaanermut taamatut periuseqarnerup akissutigineqarsinnaasut tamakkinngitsoornerannik kinguneqartitsisinnaasoq. Kingunerisimassavaa, pineqartut sunnerneqarsinnaasut soorlu Ittoqqortoormiini innuttaasut, Kommuneqarfik Sermersooq aamma Air Greenland tassunga tunngasumik apeqqummik saqqummiussiffigineqarsimasuugunik Ittoqqortoormiini nalunaaquttap ingiaqatigiiffiata nutaap qanoq sunniuteqarsinnaanerani qulaajaanermut ilassutissaqarsinnaasimassagaluartut. Tamanna tunngavigalugu tusarniaanermut piffissaq killerititaq qaangiutereersoq imarisaata allannguuteqarfigineratigut kingunissanik Naalakkersuisut namminneerlutik qulaajaaniarnissaat ataatsimiititaliap kaammattuutigissavaa. Taamatuttaaq aalajangersimasumik Ittoqqortoormiini nalunaaquttap ingiaqatigiiffiata allanngortinnerata kingunissaanik Naalakkersuisut qulaajaanissaat ataatsimiititaliap kaammattuutigissavaa.

Ittoqqortoormiini nalunaaquttap ingiaqatigiiffiata malinneqartup allaanerup allanngortinneqarata kingunissaasa maanna ilisimaneqannginnerat ataatsimiititaliap inerniliuttariaqarpaa.

5.2. Aasaanerani nalunaaqutaq

Aasaanerani nalunaaquttamik aaqqissuussisarnerup atorunnaarnissaa kingullermik 2019-imi Upernaakkut ataatsimiinnermi oqaluuserineqarpoq. Tassani aasaanerani nalunaaquttamik aaqqissuussisarnerup atorunnaarnissaanut Naalakkersuisut suliniuteqarnissaannik Inatsisartut tamarmiullutik peqqusinissartik akuersissutigaa. Tassani EU-mi aasaanerani nalunaaquttamik aaqqissuussisarnerup atorunnaarnissaanut eqqartuisoqarneranut atatillugu Naalakkersuisut aasaanerani nalunaaquttamik aaqqissuussisarnerup atorunnaarneqarnissaa pissusissamisoortutut isigisimavaat. Piffissami tassani EU-mi nunat aasaanerani nalunaaquttamik aaqqissuussisarnerup atorunnaarnissaanut suliaqarnermik aallartitsisimapput, tamannalu suli naammassineqarani. Taassuminnga suliaqarnerup qaqugu naammassineqarnissaa oqaatigineqarsinnaanngitsoq Naalakkersuisut ataatsimiititaliamut paasissutissiissutigaa.

Tassunga atatillugu EU-p aasaanerani nalunaaqutaqartillugu Kalaallit Nunaata allannguinnikkallarnissaa Naalakkersuisut pissusissamisoornerpaatut isigaa. Tamanna siunnersuummut atatillugu isumaqarpoq, aasaanerani nalunaaquttamik aaqqissuussisarnerup atorneqarneranut allannguuteqartoqarnaviannngitsoq. Taamaalilluni ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, EU-mi tassunga aalajangiisoqareeripaat aatsaat aasaanerani nalunaaquttamik aaqqissuussisarnerup atorunnaarnera pisinnaasoq.

Tamassumap saniatigut Savalimmiuni massakkut nalunaaquttap nalinginnaasup atorunnaarnissaanut siunnersuut, taamaalilluni Savalimmiuni aasaanerani nalunaaqutaq atortuaannalerlugu, imaappoq UTC +1-imiittuaannalersitsisussaq tusarniaassutigineqartoq Naalakkersuisut akissuteqaatiminni ilisimatitsissutigaa. Taamatuttaaq Islandimi aasaanerani nalunaaquttap atorneqannginnera Naalakkersuisut ilisimatitsissutigaa. Aasaanerani nalunaaquttamut aaqqissuussisarneq atornagu inuuneq aasaaneranilu nalunaaquttamut aaqqissuussisarnermut allannguuteqarnermi suliaqarneq pillugit Savalimmiut Islandillu misilittagaannik Naalakkersuisut aallerfeqarnissaannik ataatsimiititaliaq Naalakkersuisunut kaammattuuteqassaaq.

5.3. Peqqissutsimut kingunerisassat

Siunnersuutip siullermeerneqarnerata nalaani Inatsisartunut ilaasortat akornannit nalunaaquttap ingiaqatigiiffiusup allanngortinnissaanut aasaaneranilu nalunaaquttamik aaqqissuussisarnermik atorunnaarsitsisoqassagaluarpat nunami innuttaasunut peqqissutsimut kingunerisassai pingaartumik sammineqarput.

Tusarniaanermut akissuteqartuniit innuttaasunut peqqissutsimut sunniuteqarsinnaaneranut tunngasunik tikkuussisoqarsimannginnera Naalakkersuisut ataatsimiititaliamut ilisimatitsissutigaa. Taamatuttaaq nalunaaquttap ingiaqatigiiffiusup allanngortinneranut

atatillugu innuttaasut peqqissusaannut siunnersuutip qanoq sunniuteqarsinnaaneramik misissuineramik Naalakkersuisut immikkut ittumik suliaqarsimangillat. Siunnersuutip inuit peqqissusaannut sunniuteqassangatinneqanngitsutut naatsorsuutigineqarnera Naalakkersuisut nassuiaatini ilisimatitsissutigaat.

Siunnersuutip inuit peqqissusaannut sunniuteqassangatinneqannginneranut Naalakkersuisut naatsorsuuteqarnerat nalornissuteqarnermut aamma pineqartup ilisimanngisat killinganiinneranut attuumassuteqarsinnaaneramik ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

6. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

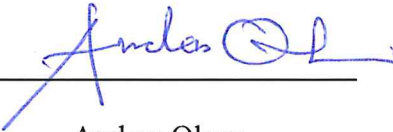
Siunnersuutip piviusunngortinneqarnerata aningaasatigut kingunerisassai siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini allaaserineqarput. Pisortanut, inuussutissarsiornermut innuttaasunulluunniit siunnersuummut atatillugu allaffissornermut aningaasaqarnermulluunniit siunnersuut ajortumik kinguneqassanngitsoq oqaatigineqarpoq. Air Greenland tusarniaanermut akissuteqaammini siunnersuutip kingunerisassaanik pitsaasunik arlalinnik ilisimatitsivoq. Taakkua inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini ilanngussaq 2-mi takuneqarsinnaapput, tassanilu ilaatigut kinguaattoortoqartillugu timmisartumi aquttut eqqissisimaarsinnaanerannut qanoq pitsaasumik sunniuteqarsinnaanersoq takuneqarsinnaalluni.

7. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Sinerissap qanittuani aalisarnermut attuumassuteqartut ilaat siunnersuummut tusarniaaffigineqarsimanginneri ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Tamanna tunngavigalugu sinerissap qanittuani aalisarnermut attuumassuteqartunik Naalakkersuisut oqaloqateqarniarnissamut aallartitsinissaat ataatsimiititaliap kaammattuutigissavaa, qulaajaanissaq aammalu pitsaanngitsunik kinguneqassappat aaqqiissutissaasinnaasunik ujartuinissaq siunertaralugu. Assersuutigalugu tunisinermut periarfissat ullormullu silap qaamasarnerata ataqatigiinnerat oqaloqatigiinnermit qulaajarneqarsinnaassagalarpoq.

Taama oqaaseqarluni ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutip akuersissutigineqarnissaa inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasunik paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Anders Olsen
Siulittaasoq

Aqqalu Jerimiassen
Siulittaasup tullia

Harald Bianco

Asii Chemnitz Narup

Mala Høy Kúko

